

45 Μύθοι
και Θρύλοι
της πατρίδας μας

Διορθώσεις: Νέστορας Χούνος
Σελιδοποίηση - Μακέτα εξωφύλλου: Ευθύμης Δημουλάς

© 2017 ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙ ΤΑΣΟΥ ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ &
ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΑΓΚΥΡΑ» Δ.Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α.Β.Ε.Ε.
Λάμπρου Κατσώνη 271 & Γεωργίου Παπανδρέου - Άγιοι Ανάργυροι, Τ.Κ. 13562
Τηλ.: 210 2693800-4 • Fax: 210 2693806-7
Κεντρικό κατάστημα: ΑΓΚΥΡΑ-ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ, Σόλωνος 124 - Αθήνα, Τ.Κ. 10681
Τηλ.: 210 3837667, Fax: 210 3837066
e-mail: info@e-agyra.gr • www.e-agyra.gr

ISBN: 978-960-547-375-4

Χώρα προέλευσης: Ελλάδα

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή μέρους ή όλης της έκδοσης, η μεταφορά σε οποιοδήποτε ηλεκτρονικό αποθηκευτικό σύστημα ή αναμετάδοση με οποιασδήποτε μορφής ηλεκτρονικά, μηχανικά, φωτοτυπικά ή άλλα μέσα, χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Ν. 2121/1993, καθώς και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν και στην Ελλάδα.

ΤΑΣΟΣ ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

45 Μύθοι και Θρύλοι της πατρίδας μας

Εικόνες: Εύα Καραντινού

εκδόσεις
ΑΓΚΥΡΑ

Περιεχόμενα

– Αναφορά	9
– Ανδρέας Βώκος και Γκεζαΐρ αγάς στα Φύλλα	11
– Στα βαδιά, παπά!	20
– Καλικάντζαροι κι η κακιά πεθερά	24
– Ο στοιχειωμένος φαροφύλακας	31
– Το γιοφύρι κι η στοιχειωμένη Ντούμινα	38
– Άντε μούτου στο καλό	44
– Ο θρύλος του αηδονιού	46
– Στ’ άλογα	49
– Το πρωινό τ’ Αϊ-Δημήτρη	55
– Του ζμπιδικό	58
– Μπάσε Αντριά, μπάσε	64
– Οι Χατζαίοι και το κατσαμάκι	67
– «Πασχαλιά γιορτή δεν έχει»	70
– Μαλλιαροκολός	74
– Τσ’ Χατζίνας η βρύση	77
– Η Βασιλική κι ο αρχιλήσταρχος	83
– Στην Παναγιά την Πριναρού	87
– Ο Κρητικός και η Κύμη	94
– Το Κάστρο της Ωριάς	99
– Πώς έγινε το Ξηροχώρι	102
– Το Λειψό	104
– Αερικό	107
– Η Λίμνη και το καΐκι φάντασμα	108
– Πάντερμος	111
– Τα δυο τουλούμια	113
– Ο θρικόλακας και τα τρία χωριά	114
– Παλιομανάστρι	118
– Οι απροσκύνητοι της Κλεισούρας	124

– Θεού τρομάρα	128
– Ο Ελαετός	129
– Τα δυο κριάρια	135
– Η νυφίτσα	136
– Ο μαραγκός κι ο βλάχος	145
– Η Σκοτεινή και το κριάρι	149
– Ο καλαθοβεργοδότης	151
– Για μελά	159
– Πόντος Πώς σχηματίστηκε η Μαύρη Θάλασσα	160
– Οι ρίζες του Ελληνισμού στον Πόντο	164
– Το πάντρεμα Προποντίδας - Ευρίπου	170
– Το ηρωικό τέλος του Ορφέα	176
– Τα παντρολογήματα του Δία	185
– Ο τάφος του Αχιλλέα στ' Ασπρονήσι του Πόντου	191
– Ο Ερωτόκριτος στον Εύριπο και η Αλτάνα	199
– Η γλώσσα του Διογένη	211
– Το δάσος των Αμαζόνων	216

Αναφορά

Τη συλλογή μου τούτη τη χρωστάω το πιο πολύ στη μάνα μου, που με βοήθησε με την τόσο ελκυστική και απλοϊκή της αφήγηση να γράψω τούτους τους θρύλους και τα έθιμα του τόπου μας.

Εντελώς αναλφάβητη, η μάνα μου, όπως όλες σχεδόν οι γυναίκες του χωριού της ηλικίας της, ήξερε ν' αραδιάζει και να συνταιριάζει τετράστιχα και παραμύθια που μας τα 'λεγε σαν ήμασταν μικρά, για να μας κάνει να μερεύουμε απ' το κλάμα και να ξεχνάμε την πείνα και την ανέχεια του σπιτιού μας στις δύσκολες εκείνες μέρες της μικρανάστιας μας.

Ο πατέρας, παρόλο που 'χε τελειώσει το σχολαρχείο και ήτανε κοσμογυρισμένος, χρόνια μετανάστης στην Αμερική, την παραδεχόταν τη μάνα μου και την πρόσεχε σαν ανώτερή του.

Εκτός όμως απ' τη μάνα μου και δυο ακόμα γεροντάκια του χωριού μας, ήτανε, που με βοήθησαν: η Σωτηρία Γιαμά, απ' τη Στενή Ευβοίας κι ακόμα ο Δημήτρης Μεταξάς ή Σταματήρας –το παρατσούκλι απ' το ίδιο χωριό– που γύριζε τα χωριά, ακόμα και τη Χαλκίδα, μ' ένα αυτοσχέδιο βιολί, που 'χε φτιάξει ο ίδιος, και τραγούδαγε παλιά δημοτικά τραγούδια κι απάγγελνε δικά του αυτοσχέδια στιχάκια με πολλή μαεστρία. Ήταν πολύ σπάνιο και γραφικότατο το γεροντάκι εκείνο, απ' αυτά που δεν περνούν απαρατήρητα απ' τη ζωή.

Επίσης, με βοήθησε αξιόλογα και η Ξενούλα Ψαρού απ' την Κύμη, που με την καλητάδα της, εκτός απ' αυτά που μου είπε η ίδια, τα τόσο αξιόλογα, μάζεψε ένα βράδυ πολλές γερόντισσες και μου είπαν ό,τι θυμόταν η κάθε μια. Ακόμα, με βοήθησε ο Δημήτρης Φεγγερός απ' τον Κρυονερίτη, που, τώρα που γράφω τούτες τις σειρές, βρίσκεται ακόμα στη ζωή και αγγίζει τα εκατό του χρόνια.

Τάσος Παπαποστόλου

Ανδρέας Βώκος και Γκεζαϊρ αγάς στα Φύλλα

*Τι λένε στα Φύλλα για τον Ανδρέα Βώκο (Μιαούλη).
Πώς έφυγε απ' εκεί για την Ύδρα.*

Στα Φύλλα, το αρχαίο χωριό κοντά στη Χαλκίδα, έζησε, μέσα στη θράση της τούρκικης σκλαβιάς, κάποια οικογένεια Βώκου, η οποία, καθώς λένε, κατέβηκε από ένα χωριό της Δέλφης, Σέττα.

Ένας από την οικογένεια αυτή, ο Δημήτρης Βώκος, θαρραλέο και γερό παλικάρι, ασχολήθηκε με τη θάλασσα. Απόκτησε δικό του καϊκι τρικάταρτο, με πολυάριθμα πανιά και φλόκους κι έκανε ταξίδια μακρινά και εμπόριο ανάμεσα σε Τούρκους και πειρατές που διαφέντευαν τότε τις θάλασσες.

Έπαιζε, ακόμα, τους Τούρκους στα δάχτυλα ο Δημήτρης Βώκος: κι όλοι οι αγάδες τον λογάριαζαν για μεγάλο κεφάλι.

Στα ταξίδια του ο Δημήτρης βρήκε τη δεύτερη γυναίκα του (λένε από την Ύδρα), την παντρεύτηκε και την έφερε

στα Φύλλα, όπου γέννησε τον Ανδρέα κι ένα κορίτσι, την Αρετούλα. Κατ' άλλους το κορίτσι αυτό το πήρε ο Δημήτρης, μωρό, από μια συγγενική οικογένεια της γυναίκας του, που ξεκλήρισαν οι Τούρκοι, το 'φερε στα Φύλλα και το 'καναν παιδί τους.

Είχε κι από την πρώτη του γυναίκα ένα αγόρι, όπου το 'παιρνε μαζί του στα ταξίδια και του μάθαινε το εμπόριο. Λένε, πως από έξι ακόμα χρονών έπαιρνε και τον Αντρέα στο καράβι, όταν τα ταξίδια ήταν κοντινά.

Και η δεύτερη, όμως, γυναίκα του Δημήτρη πέθανε γρήγορα.

Λίγο αργότερα σ' ένα μακρινό ταξίδι ο Δημήτρης χτυπήθηκε με κουρσάρικα καϊκια και χάθηκε μαζί με το καϊκι, το τσούρμο κι όλο το εμπόρευμα που κουβαλούσε.

Έτσι ο Αντρέας, δέκα τότε χρονών, και η λίγο μικρότερη αδερφή του Αρετή, μείναν ορφανά κι ολομόναχα. Κανένας άλλος δεν είχε μείνει εκεί από την οικογένεια του πατέρα τους. Άλλοι πέθαναν κι άλλοι είχαν φύγει από τα Φύλλα για άλλα μέρη.

Ζούσαν, λοιπόν, μόνα τους τα δυο αδέρφια στο ημιυπόγειο σπίτι τους. Όπου σώζεται ακόμα, με το μακρύ σανιδένιο πατάρι του, που χρησίμευε για ύπνο.

Από δέκα χρονών ο Αντρέας άρχισε να δουλεύει, να κάνει θελήματα κι ακόμα να ψαρεύει στη θάλασσα του Μπουρτζιού. Η αδερφή του τον περιποιόταν και κράταγε το σπίτι τους.

Έτσι κυλούσαν τα χρόνια εκείνης της μαύρης σκλαβιάς για τα δυο ορφανά Βωκόπουλα. Όλοι στο χωριό τα πρόσεχαν και τα θαύμαζαν. Ιδίως τον Αντρέα, που όσο μεγάλωνε γινόταν δουλευταράς, έξυπνο και τίμιο παλικάρι.

Πρώτος στο σκάψιμο των αμπελιών ο Αντρέας, πρώτος σε κάθε δουλειά, πρώτος και στη θάλασσα που πήγαινε τη

νύχτα και ψάρευε. Αετίσιο το μάτι του και καπάτσο, παλικάρι σωστό.

Κείνον που δε χώνευε ο Αντρέας, σαν αγροίκησε καλά, και του καθόταν στο στομάχι σα μολύβι, ήταν ο Χαζναντάρ Γκεζαΐρ αγάς, το αφεντικό, όπως έλεγαν, του χωριού.

Γιος του τότε πασά της Χαλκίδας Ρεσίτ Βέη, ο Γκεζαΐρ αγάς διαφέντευε το χωριό και είχε στην κατοχή του τον περισσότερο κάμπο του Λίλα. Ακόμα ο Γκεζαΐρ, με το θάρρος που είχε απ' τον πατέρα του, νέος καθώς ήταν, είχε εξελιχτεί σε μεγάλο γυναικά. Είχε τις πλιότερες γυναίκες στο υποστατικό του και είχε βαλθεί να μην αφήνει όμορφη για όμορφη που να μην την κάνει δική του.

Φόβος και τρόμος ήταν για τα Φύλλα ακόμα και για τα γύρω χωριά ο Γκεζαΐρ αγάς (τ' αφεντικό), ιδίως για τις γυναίκες που δεν τόλμαγαν να τον αντικρίσουν ούτε από μακριά. Μόνον ο Αντρέας, λένε, είχε κατορθώσει να πάρει τον αέρα τ' αφέντη Γκεζαΐρ. Πολλές φορές του 'κανε αστεία και τον καλαμπούριζε κάνοντάς τον να γελάσει. Και τούτα γιατί δεν μπορούσε, δεν άντεχε να τον προσκυνάει σαν τους άλλους χωριανούς του.

Μια φορά, λένε, που ο Γκεζαΐρ περνούσε την πλατεία του χωριού καβάλα στ' άλογο, ο Αντρέας πήγε πίσω του και τον μούντζωσε. Έτυχε όμως να γυρίσει και να τον δει ο αγάς κι αμέσως διέταξε τον ντερβίση του να τον μαστιγώσει. Ο Αντρέας όμως τα κατάφερε τόσο έξυπνα και καπάτσα, που στο τέλος έκανε τον αφέντη να τον χτυπήσει χαιδευτικά στους ώμους!...

Τον αγάπαγε και τον θαύμαζε πολύ τον Αντρέα ο αγάς, παρόλο που ο Αντρέας τον μισούσε θανάσιμα.

Στα δεκαπέντε του χρόνια ο Αντρέας ήταν το καλύτερο παλικάρι του χωριού. Δυνατός και σβέλτος όσο κανένας άλλος. Δεν τολμούσε κανένας στο χωριό να του κάνει τον κάργα!...

Την αδερφή του την αγαπούσε πολύ ο Αντρέας και την πρόσεχε σαν τα μάτια του. Ίσως γιατί δεν είχε άλλον δικόνε του στον κόσμο. Κι η Αρετούλα όσο μεγάλωνε γινόταν και πιο όμορφη. Γινόταν ντελικάτη κι ανέγγιχτη σαν πρωινό μαγιάτικο τριαντάφυλλο, γιομάτη δροσιά. Όλοι τη θαύμαζαν και τη λαχταρούσαν στο χωριό! Τέτοια ομορφιά, λέγανε, δεν ξαναγέννησε η φύση!...

Έτσι, όπως ήταν επόμενο, δεν άργησε κι ο Γκεζαΐρ αγάς, ο αφέντης, να τη βάλει στο μάτι και να δελήσει να την πάρει στο χαρέμι του.

Κάλεσε πολλές φορές τον Αντρέα στο υποστατικό του και του μίλησε γι' αυτό. Του 'ταξε πλούτια κι αξιώματα κι ό,τι άλλο ήδενε, αν του 'δινε με το καλό την αδερφή του να την κάνει επίσημη γυναίκα του. Ο Αντρέας όμως του γλίστραγε πάντα, χωρίς να του θυμώνει, λέγοντάς του πως θα φρόντιζε να καταφέρει την αδερφή του να τον παντρευτεί.

Περνούσαν έτσι οι μέρες, ελπίζοντας πάντα ο Αντρέας πως με τον καιρό θα κατάφερνε τον Γκεζαΐρ να του περάσει η πεθυμιά για την αδερφή του. Σοφίστηκε μάλιστα κι έβαλε την αδερφή του να φοράει τα πιο κουρελιασμένα και βρόμικα ρούχα που είχε, και να μένει αχτένιστη κι άπλυτη, για να τη βλέπει ο αφέντης, όταν πήγαινε στο χωριό, και να τη σιχαθεί.

Όμως ο αγάς, όσο πέρναγε ο καιρός, τη λαχταρούσε πλιότερο, παρόλο που την είδε κάνα δυο φορές με βρόμικα και κουρελιασμένα ρούχα. Δεν έδινε σημασία σε καμιά άλλη γυναίκα. Μέρα και νύχτα σκεφτόταν και ορεγόταν την Αρετή. Γι' αυτό σαν είδε πως με το καλό δεν γινόταν να την αποκτήσει, ένα βράδυ που 'λειπε ο Αντρέας στη θάλασσα, πήγε με τον ντερβίση του, την πήρε με το ζόρι και την κλείδωσε σ' ένα δωμάτιο βάζοντας τον ντερβίση να τη φυλάει μέρα νύχτα. Έλπιζε έτσι πως με τον καιρό και με τα καλοπιάσματα θα δεχόταν να γίνει γυναίκα του.

Της κουβάλαγε κάθε μέρα στο δωμάτιο εκείνο του πουλιού το γάλα, που λένε, και χίλιων λογιών στολίδια και φορέματα. Όμως η Αρετούλα ούτε έτρωγε ούτε φόραγε τίποτε απ' αυτά που της πήγαιναν: έμενε πάντα με τα κουρέλια εκείνα που φόραγε και νηστικιά.

Μόλις το 'μαδε ο Αντρέας πήγε στον Γκεζαΐρ και τον παρακάλεσε να αφήσει την αδερφή του. Όμως ο αγάς ήταν ανένδοτος. Κείνο που κατάφερε μόνο ο Αντρέας ήταν να του υποσχεθεί ο αγάς πως δε θα πειράξει την αδερφή του αν η ίδια δε δεχτεί να γίνει γυναίκα του: του έκανε μάλιστα και όρκο στον Αλλάχ!...

Μετά, ο Αντρέας άρχισε να σχεδιάζει διάφορα τεχνάσματα πώς να καταφέρει να λευτερώσει την αδερφή του: κι απέ να φύγουν μακριά από τον αγά και το χωριό τους. Όμως ήταν πολύ δύσκολο. Ο Γκεζαΐρ αφέντης την είχε καλά ασφαλισμένη κι είχε σκοπό στην πόρτα όλη νύχτα.

Στο μεταξύ η Αρετούλα, κλεισμένη στο δωμάτιο εκείνο, συνέχιζε να μην τρώει σχεδόν τίποτε και να περιφρονάει τα χίλια καλούδια που της κουβαλούσαν κάθε μέρα. Έτσι άρχισε να αδυνατίζει κι ακόμα να χάνει τη δροσεράδα και την ομορφάδα της.

Στον Γκεζαΐρ όμως, παρ' όλα αυτά, όσο πήγαινε και δέριευε το πάθος για την Αρετή. Το χτήνος που 'κρυβε μέσα του και τον κυβερνούσε, τον έσπρωχνε όλο και πιο πολύ στο κακό και δεν τον άφηνε ήσυχο μέρα νύχτα! Στα ξύπνια του συλλογιζόταν πάντα αυτήν, κι όταν έπεφτε για ύπνο αυτήν ονειρευόταν.

Έτσι πέρασαν κάμποσες μέρες, ώσπου μια νύχτα δεν μπόρεσε να κρατηθεί. Το πάθος του δέριεψε τόσο, που τον έκανε να πατήσει και όρκο και λόγο που είχε δώσει στον Αντρέα. Σηκώθηκε τα μεσάνυχτα και πήγε στο δωμάτιό της αποφασισμένος για όλα!...

Η Αρετούλα αντιστάθηκε όσο μπορούσε. Μα κείνος χρησιμοποίησε όλα τα κτηνώδικα μέσα! Όσπου, μισοπεδαμένη πια, την έκανε δική του!... Φώναξε και ούρλιαξε πολύ η άτυχη Αρετούλα ως να καταφέρει να τη φιμώσει για καλά ο αγάς.

Πριν το πρωί η Αρετούλα πέθανε!... Και την έθαψε, λένε, ο Γκεζαΐρ κρυφά, νύχτα, για να μη μαθευτεί στο χωριό. Ύστερα, σκέφτηκε να πει πως την έστειλε τάχα στη Χαλκίδα, στον πατέρα του, τον πασά Βέη.

Όμως τις φωνές της Αρετούλας, εκείνα τα μεσάνυχτα, τις άκουσε μια δούλα του Γκεζαΐρ και την άλλη μέρα πήγε κρυφά και τα 'πε όλα στον Αντρέα. Εκείνος τ' άκουσε όλα ψύχραιμα κι ούτε φάνηκε να αγριεύει όπως έκανε σ' άλλες παρόμοιες καταστάσεις. Μόνο πήρε μια βαθιά ανάσα σαν άγριο θεριό κι άρχισε να κλαίει με λυγμούς σα μικρό παιδί!...

Από κείνο το πρωί ξαφανίστηκε ο Αντρέας από το χωριό τραβώντας κατά του Μπουρτζιού τη θάλασσα κι ούτε που ξαναφάνηκε.

Πέρασαν μέρες και μήνες από τότε, χωρίς να φανεί ο Αντρέας πουθενά. Τότε είπαν πως σκοτώθηκε, πως πνίγηκε, έτσι απ' τη λύπη του για την αδερφή του που τόσο τη λάτρευε. Αυτό άλλωστε έμαθε και πίστεψε και ο Γκεζαΐρ αφέντης.

Τρεις περίπου μήνες κρυβόταν ο Αντρέας στα βούρλα και στη θάλασσα του Μπουρτζιού. Άφησε γένια και μαλλιά μακριά. Παράλλαξε τα μάτια του και το παρουσιαστικό του τόσο καλά, που κανένας πια δεν μπορούσε να τον γνωρίσει. Έτσι, άρχισε να κάνει τον ξενοφερμένο, μ' ένα πανέρι στο κεφάλι, πουλώντας ψάρια στα γύρω χωριά.

Ένα σούρουπο, πήρε ψάρια καθαρά, μεγάλα, στο πανέρι του και τράβηξε ίσια για το σπίτι του αγά. Φτάνοντας στην

αυλή άρχισε να διαλαλεί τα ψάρια του με δυνατή, αλλαγμένη φωνή:

– Μπαρμπούνια!... Λυθρίνια!... Έχω ψάρια καθαρά, μοναχά για τον αγά!...

Τον άκουσε ο Γκεζαΐρ και τον φώναξε στο χαγιάτι, όπου έστεκε μόνος του. Φτάνοντας κοντά του ο Αντρέας, άφησε χάμω το πανέρι λέγοντας:

– Σκύψε και ξεσκέπασε να δεις, αφέντη μου, τέτοια ψάρια μόνο συ μπορείς να τ' αγοράσεις.

Τότε, καθώς ο αγάς έσκυψε πάνω από το πανέρι, έβγαλε ο Αντρέας με σβελτοσύνη από το ζωνάρι του το μαχαίρι και τον κάρφωσε με δύναμη πολλές φορές. Ο αγάς σωριάστηκε χάμω χωρίς να βγάλει τσιμουδιά και χωρίς να τον δει κανένας.

Ο Αντρέας, αφού βεβαιώθηκε πως είχε ξεψυχήσει, τον άρπαξε στον ώμο και τρέχοντας σαν αστραπή βγήκε από την αυλή. Εκεί στάθηκε για μια στιγμή (να σκεφτεί φαίνεται) κι ύστερα πήρε το μονοπάτι για το μεγάλο γιοφύρι. Λίγο πριν φτάσει σ' αυτό, βρέθηκε μπροστά σε μια μεγάλη, βαθιά αμπολή. Εκεί πέταξε μέσα τον νεκρό Γκεζαΐρ αφέντη και το 'βαλε στα πόδια τρέχοντας κατά το Μπούρτζι.

Σαν έφτασε στ' ακροθαλάσσι, πήδηξε χωρίς να χάσει καιρό σε μια θάρκα (που την είχε φαίνεται έτοιμη από πριν) και βαρώντας γρήγορα κουπί, σε λίγα λεπτά κόλλησε στην από πέρα στεριά (στην Αυλίδα). Από 'κεί, με τα πόδια, τράβηξε για την Αθήνα.

Μετά τρεις μέρες, λένε, βρήκαν τον αγά στην αμπολή, όπου άρχισε να βρομάει. Από τότε η αμπολή αυτή, που είναι και η μεγαλύτερη του κάμπου και που το νερό της ποτίζει το μεγαλύτερο κομμάτι γης, πήρε το όνομα Αφεντική. Κι ακόμα έτσι την ονομάζουν και τώρα. Και οι πιο πολλοί Φυλλαδιώτες ξέρουν καλά πως το όνομα αυτό

το πήρε από τον αφέντη αγά που πέταξε εκεί ο Αντρέας Βώκος.

Από την Αθήνα ο Αντρέας, λένε, τράβηξε ίσα για τον Πειραιά, όπου έπιασε δουλειά σε μαούνες. Ύστερα, αποφάσισε και πήγε στην Ύδρα, όπου ήξερε πως από 'κεί καταγόταν η μάνα του. Δε βρήκε εκεί κανέναν συγγενή του. Όμως οι εκεί καπεταναίοι, σαν έμαθαν την ιστορία του, τον αγάπησαν πολύ και τον βοήθησαν να γίνει αυτός που έγινε: να φτάσει στην κορυφή, να γίνει ήρωας.

Πήρε το όνομα Μιαούλης, λένε, από τον Πειραιά, που δούλευε στις μαούνες σαν αρχηγός στα κουπιά, όπου φώναζε συνέχεια δυνατά:

Μία-ούλοι!... Μία-ούλοι!...

Άλλοι πάλι λένε, πως το όνομα Μιαούλης το πήρε αργότερα, όταν καπετάνιος μεγάλος, αγόρασε από έναν Τουρκοκρητικό μια μεγάλη και πανέμορφη φελούκα, που στη γλώσσα τη μουσουλμανική λέγεται μιαούλ.

